

Svane Shipping A/S
Nordkajen 2
6000 Kolding

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

Gennemførelsesforordning 2177/2017 om jernbanerelaterede servicefaciliteter – Svanes facilitet til godshåndtering på Kolding Havn er aktuelt ikke en jernbanerelateret servicefacilitet

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

0. Resume

Svane Shipping A/S (Svane Shipping) driver transport- og logistikvirksomhed, som bl.a. omfatter en facilitet til håndtering af gods på Kolding Havn.

I forbindelse med Jernbanenævnets (JBN) tilsyn med af EU-kommissionens gennemførelsesforordning 2017/2177 om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser (gennemførelsesforordningen) har Svane Shipping gjort gældende, at faciliteten på Kolding Havn ikke er omfattet af gennemførelsesforordningen.

Svane Shipping har i den forbindelse bl.a. anført, at virksomheden ikke har direkte kontraktrelationer til jernbanevirksomheder.

JBN bemærker, at en facilitet til godshåndtering – for at være omfattet af gennemførelsesforordningen - skal opfylde definitionen af en jernbanerelateret servicefacilitet, jf. artikel 3, nr. 11 i direktiv 2012/34.

Den manglende kontraktrelation til jernbanevirksomheder kan ikke i sig selv tillægges afgørende betydning for, hvorvidt der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet omfattet af kravene i gennemførelsesforordningen, jf. bemærkningerne herom i afsnit 3, nedenfor.

Nævnet lægger vægt på, at Svane Shippings facilitet på Kolding Havn primært er indrettet til håndtering af andet end jernbanegods og ikke med udstyr særligt til jernbanegods. Endvidere lægges der vægt på, at Svane Shipping ikke har rådighed over banesporene på Kolding Havn. Yderligere bemærkes, at Svane Shippings aktiviteter med håndtering af jernbanegods har et begrænset omfang, idet det aktuelt alene drejer sig om 2 banevogne om dagen.

På denne baggrund finder nævnet, at Svane Shippings facilitet til håndtering af gods på Kolding Havn ikke er en jernbanerelateret servicefacilitet som nævnt i direktivets artikel 3, nr. 11 og gennemførelsesforordningens artikel 1, 1. pkt.

Sagen er behandlet på Jernbanenævnets møde den 10. februar 2022.

I sagens behandling har deltaget:

Nævnsformand: Dommer Lene Sigvardt.

Nævnsmedlemmer: Vicedirektør Jacob Schaumburg-Müller; professor Bjarne Kjær Ersbøll; professor, prodekan Per Baltzer Overgaard; professor Birgit Liin; centerleder Henrik Sylvan og professor Lars Peter Raahave Østerdal.

1. Sagsfremstilling

I 2020 påbegyndte Jernbanenævnet (JBN) et tilsyn med overholdelse af gennemførelsesforordning 2017/2177 om jernbanerelaterede servicefaciliteter (gennemførelsesforordningen).

JBN's sekretariat kontaktede i den forbindelse bl.a. danske havnevirksomheder med henblik på at få fastslået hvilke af disse, der driver jernbanerelaterede servicefaciliteter og derfor er omfattede af gennemførelsesforordningens krav.

I den forbindelse modtog JBN oplysninger fra en række operatører, herunder Svane Shipping, som oplyste, at virksomheden driver havne- og shippingvirksomhed herunder med en facilitet til godshåndtering på Kolding Havn, hvoraf den jernbanerelaterede del af virksomheden dog kun udgør en meget begrænset andel.

Svane Shipping bekræftede pr. mail den 12. november 2020, at virksomheden havde kapacitet til at fortage løft af standardiserede lastebærere mellem vej/skib og jernbane og ville være i stand til at foretage denne type løft i tilfælde af en bestilling.

Derfor fremsendte JBN et tilsynsbrev og fastsatte frist for Svane Shippings offentliggørelse af en servicefacilitetsbeskrivelse, jf. gennemførelsesforordningens art. 4.

Efter fristudsættelse offentliggjorde Svane Shipping den 8. marts 2021 virksomhedens servicefacilitetsbeskrivelse på den fælleseuropæiske portal for jernbanerelaterede servicefaciliteter.

Hertil havde sekretariatet en række bemærkninger til indholdet af servicefacilitetsbeskrivelsen, som ikke sås at efterleve alle kravene i gennemførelsesforordningens artikel 4, stk. 2, litra a)-n).

Den 26. marts 2021 fremsendte Svane Shipping virksomhedens ansøgning om fritagelse for forordningens regler, undtagen de dele, der ikke kan fritages for.

Ansøgningen fremgår nedenfor:

" Idet vi henviser til Jernbanenævnets mail d. 10.03.21, skal vi hermed meddele at vi har valgt at fortsætte vores frivillige registrering på RailFacilitiesPortal.eu, trods det at vi mener vi lever op til samtlige af forordningens tre kriterier for at opnå fritagelse, hvoraf én er tilstrækkelig.

På Jernbanenævnets anmodning jf. pkt. 1 i ovennævnte mail, har vi dog nu opdateret vores servicefacilitetsbeskrivelse. Jf. pkt. 8 kan vi med reference til vores registrering på RailFacilitiesPortal.eu meddele at såvel prisfastsættelsen som evt. rabatforhandling på vores tjenesteydelser beror på en unik prissammensætning, baseret på opgavernes kompleksitet, antal af konkrete opgaver og sammensætning i øvrigt.

Med henvisning til vores brev d. 15. dec. 2020, fastholder vi derfor at vi jf. artikel 2 i gennemførelsesforordning 2017/2177, ansøger om fritagelse for forordningens regler, undtagen de dele, der ikke kan fritages for.

Svane Shipping A/S har havneaktiviteter som primær aktivitet, dvs. håndtering af gods mellem skib og lastbil, og den

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

jernbanerelaterede aktivitet udgør derfor under 1 pct. af vores samlede omsætning, ligesom vi ikke betjener Jernbanevirksomheder direkte, men udelukkende fungerer som underleverandør til disse speditivirksomheder.

Der ankommer i gennemsnit ca. to godsbanevogne til vores jernbaneservicefacilitet dagligt. Dette kan kun hænge sammen økonomisk, fordi vi som nævnt har en række andre havnerelaterede hovedaktiviteter til at forrente bl.a. materiel, mandskab og bygninger. Vores services har derfor ingen strategisk betydning for jernbanemarkedets funktion. Det gods, vi håndterer, kan finde andre transportformer, typisk med skib eller lastbil, og vores banerelaterede ydelser drives dermed på et stærkt konkurrencedrevet transportmarked.

Den fulde anvendelse af forordningen, ikke mindst dens bureaukratiske procedurer for ansøgning, besvarelse, koordinering mv., vil have en negativ effekt på konkurrencedygtigheden for vores jernbanerelaterede ydelser, og dermed skubbe jernbanetransport over på andre transportformer, hvilket vil have en negativ effekt på både servicefacilitetsmarkedet og på jernbanemarkedet i Danmark.

Samtidig kunne vores konkurrenter også foretage de selvsamme banerelaterede ydelser, hvis ikke vi gjorde det, hvorfor der også er tale om et konkurrencepræget marked for jernbanerelaterede tjenesteydelser. Dette ændrer dog ikke ved, at anvendelsen af forordningen vil have en negativ effekt på markedets funktion. "

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

Den 2. september 2021 holdt JBN's sekretariat og Svane Shipping et møde. Udgangspunktet for mødet var at drøfte Svane Shippings ansøgning om fritagelse for dele af gennemførelsesforordningens bestemmelser – herunder med henblik på så vidt muligt at søge udestående afklaret inden fritagelsesansøgningen skulle forelægges for nævnet. Undervejs blev det dog drøftet, hvorvidt Svane Shippings facilitet på Kolding Havn overhovedet udgør en jernbanerelateret servicefacilitet med udgangspunkt i definitionen i Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2012/34/EU om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde, da denne definition er hjemmel for gennemførelsesforordningen. Af mødereferatet fremgår bl.a.

"..... Svane Shipping oplyste, at Kolding Havn er ejer af banesporene på havnen. Svane Shipping foretager desuden ikke løft af gods i standardiserede lastebærere, men håndterer alene stykgods.

JR forespurgte, hvorvidt Svane Shipping har kapacitetsproblemer, og om der gives afslag på ansøgninger vedrørende jernbanegods.

Svane Shipping oplyste, at virksomheden ikke har kapacitetsproblemer, idet ansøgninger vedrørende jernbanegods altid håndteres uden at der må gives afslag. Den jernbanerelaterede omsætning udgør dog fortsat en meget beskedent andel på omkring

1% af den samlede omsætning. I absolutte tal udgjorde denne omsætning ca. 1 mio. DKK i 2020.....

.....Svane Shipping oplyste, at fordi Kolding Havn ejer banesporene, henhører spørgsmålet om egen levering under Kolding Havn, og det er ikke noget, Svane Shipping blander sig i.....

.....Svane Shipping bemærkede, at virksomheden er en servicevirksomhed til speditivirksomheder og ikke har direkte kontraktrelationer til jernbanevirksomheder. Svane Shipping ønsker det på denne baggrund klarlagt, hvorvidt virksomheden falder helt udenfor gennemførelsesforordningens anvendelsesområde.

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

Sekretariatet orienterede om drøftelserne med bl.a. DSHV og EU-Kommissionen om, om hvorvidt kontraktrelationer mellem operatøren og jernbanevirksomheder er afgørende for, hvorvidt operatøren er omfattet af gennemførelsesforordningen. Diskussionen har bl.a. foregået på EU-niveau med divergerende udmeldinger fra EU-Kommissionen (i den såkaldte FEPORT-sag). En ny dom af 15. juli 2021 fra EU-domstolen (sag C-60/20) indeholder, jf. dommens præmisser i punkterne 38-39, en nærmere stillingtagen til definitionen af en jernbanerelateret servicefacilitet. Domstolen anfører, at der i den forbindelse skal lægges vægt på facilitetens tekniske kapacitet til at levere jernbanerelaterede tjenesteydelser, hvorimod der ikke skal lægges vægt på identiteten af modtagerne af tjenesteydelserne.

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

På forespørgsel fra JS (Jakob Svane, bisidder, red.) oplyste sekretariatet, at en jernbanerelateret servicefacilitet er defineret i direktiv 34/2012 art. 3, nr. 11, som har følgende ordlyd:

“Servicefacilitet: Anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvis, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4.”

JR bemærkede, at eftersom gennemførelsesforordningen er udstedt med hjemmel i direktivet, må direktivets definition af en servicefacilitet som udgangspunkt også lægges til grund i forbindelse med fastlæggelsen af gennemførelsesforordningens anvendelsesområde.

Yderligere bemærkede JR, at sekretariatet i forbindelse med forberedelsen af mødet gik ud fra, at Svane Shippings facilitet på Kolding Havn var en jernbanerelateret servicefacilitet, bl.a. fordi Svane Shipping selv i ansøgningen har betegnet den som en “jernbanefacilitet”, der kan håndtere jernbanegods, ligesom det også i servicefaciliteten er oplyst, at der indgår jernbanespor.

JS anførte i forlængelse heraf, at Svane Shippings facilitet ikke er særligt indrettet på at levere jernbanerelaterede ydelser, men blot håndterer jernbanegods i begrænset omfang på grund af, at banesporene tilfældigvis ligger tæt på Svane Shippings pakhus. På virksomhedens hjemmeside findes desuden billeder, der viser, at banesporene kører forbi pakhuset uden at Svane Shipping råder over

egne rangeringsspor.

Svane Shipping uddybede, at virksomheden ikke lejer arealerne med banesporene af Kolding Havn, og det er ligeledes Kolding Havn, som forvalter området med banesporene. Svane Shipping har blot adgang til havnens spor for det tilfælde, at en jernbanevirksomhed skal betjenes. Jernbanevirksomheden betaler en adgangsafgift til Kolding Havn. Denne afgift vil dog typisk i praksis betales til Svane Shipping som mellemlid.

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

JS oplyste, at der er mange aktører på en havn, og Svane Shipping har ikke i forbindelse med bl.a. udarbejdelsen af servicefacilitetsbeskrivelsen været opmærksomme på at tydeliggøre, hvem der ejer og forvalter de respektive arealer. I servicefacilitetsbeskrivelsens 3.x.3 fremgår det således bl.a., at faciliteten råder over 1500 meter banespor. Her kunne det yderligere præciseres, at området med disse spor hverken er ejet eller forvaltet af Svane Shipping, men derimod af Kolding Havn.

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

Svane Shipping præciserede endvidere, at virksomheden ikke har særligt udstyr til at håndtere jernbanegods. Det er virksomhedens almindelige udstyr, herunder gaffeltrucks, som anvendes til håndteringen af jernbanegods – hvilket således er det samme udstyr, som anvendes i forbindelse med virksomhedens håndtering af andet gods end jernbanegods.”

På mødet blev det aftalt, at spørgsmålet om, hvorvidt Svane Shippings facilitet på Kolding Havn overhovedet udgør en jernbanerelateret servicefacilitet i direktivets og dermed også i gennemførelsesforordningens forstand forelægges for nævnet først, idet sagen om Svane Shippings ansøgning om fritagelse falder helt bort, såfremt der ikke er tale om en jernbanerelateret.

2. Retsgrundlaget

Jernbaneloven¹ indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”§ 5.

[...]

Stk. 3. Forvaltere af jernbanerelaterede servicefaciliteter tildeler uden forskelsbehandling og mod betaling jernbanevirksomheder betjeningskapacitet til de pågældende faciliteter og deri leverede ydelser.

Stk. 4. Forvaltere som angivet i stk. 1-3 og 5 reserverer uden forskelsbehandling betjeningskapacitet i tilknytning til tildelt jernbaneinfrastruktur til ansøgere, der ikke er jernbanevirksomheder.

¹ Lov 2015-05-27 nr. 686 Jernbanelov som ændret ved L 2016-06-08 nr. 658, L 2017-03-29 nr. 285, L 2017-12-19 nr. 1558, L 2018-12-18 nr. 1562, L 2019-03-05 nr. 206, L 2019-05-01 nr. 510 og L 2021-03-16 nr. 434

Stk. 5. I havne, hvortil der er knyttet jernbaneaktiviteter og dertil hørende faciliteter til omladning, gælder tilsvarende bestemmelser for betjeningskapacitet som angivet i stk. 1-3.

[...]

Stk. 7. Transportministeren fastsætter nærmere regler om forvaltning af og adgang til stationer, kombiterminaler og jernbanerelaterede servicefaciliteter og heri leverede ydelser.

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

§ 102. Transportministeren kan fastsætte regler med henblik på opfyldelse og anvendelse af retsakter fastsat af Den Europæiske Union om forhold på jernbaneområdet, herunder regler om meddelelse af påbud og forbud og om oplysningspligter.

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

§ 103. Jernbanenævnet varetager tilsyns- og klagefunktioner på jernbaneområdet. Jernbanenævnet kan undersøge sager på eget initiativ eller efter klage.

[...]

Stk. 3. Jernbanenævnet fører tilsyn med konkurrencesituationen på markederne for jernbanetransportydelse med henblik på at undgå en u hensigtsmæssig udvikling i disse markeder og er nationalt tilsynsorgan i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde og regler til gennemførelse heraf samt Europa-Parlamentets og Rådets forordning om et europæisk banenet med henblik på konkurrencebaseret godstransport.”

*

Bekendtgørelsen om Jernbanenævnet² indeholder bl.a. følgende:

“§ 9. Jernbanenævnet kan på eget initiativ og med forbehold for konkurrencemyndighedernes beføjelser træffe afgørelse om passende foranstaltninger med henblik på at korrigere forskelsbehandling af ansøgere, markedsforvridding og andre former for uønsket udvikling på jernbanemarkedet.

Stk. 2. Jernbanenævnet kan træffe afgørelse om blandt andet følgende forhold:

[...]

6) ordninger vedrørende adgang til jernbaneinfrastruktur og tjenester,

[...]

*

² Bekendtgørelse nr. 1471 af 29. juni 2021 om Jernbanenævnet.

EU-kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2017/2177 om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Præambel (9). Den nuværende praksis viser, at det i mange tilfælde er ansøgere som f.eks. afsendere og speditører, der ansøger om adgang til servicefaciliteter. Imidlertid har den jernbanevirksomhed, som ansøgeren har udpeget, ofte ingen kontraktmæssige aftale med operatøren af servicefaciliteten. Det bør derfor præciseres, at ikke kun jernbanevirksomheder, men også andre ansøgere bør have ret til at ansøge om adgang til servicefaciliteter på de betingelser, der er fastsat i denne forordning, såfremt national lovgivning foreskriver denne mulighed. Operatører af sådanne servicefaciliteter bør være bundet af denne forordning, uanset om de har en kontraktmæssig aftale med en jernbanevirksomhed eller med en anden ansøger, som i henhold til national lovgivning har ret til at ansøge om kapacitet i en servicefacilitet.

[...]

Artikel 1 **Genstand**

Ved denne forordning fastsættes de nærmere bestemmelser for proceduren og kriterierne for adgang til de tjenesteydelser, som skal leveres i de servicefaciliteter, der er anført i punkt 2, 3 og 4 i bilag II til direktiv 2012/34/EU.

Henvisninger til ansøgere i denne forordnings bestemmelser forstås som en henvisning til jernbanevirksomheder. Hvis national lovgivning tillader andre ansøgere end jernbanevirksomheder at ansøge om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser, finder de relevante bestemmelser i denne forordning også anvendelse på disse ansøgere i overensstemmelse med national lovgivning.

[...]

Artikel 4 **Servicefacilitetsbeskrivelse**

1. Operatører af servicefaciliteter udarbejder en servicefacilitetsbeskrivelse for den servicefacilitet og de tjenesteydelser, de er ansvarlige for.

2. Servicefacilitetsbeskrivelsen indeholder som minimum følgende oplysninger i det omfang, det kræves i henhold til denne forordning:

a) listen over alle anlæg, i hvilke der leveres jernbanerelaterede tjenesteydelser, herunder oplysninger om deres beliggenhed og åbningstider.

b) de vigtigste kontaktoplysninger for operatøren af servicefaciliteten

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

c) en beskrivelse af servicefacilitetens tekniske karakteristika, som f.eks. side- eller rangerspor, teknisk udstyr til pålæsning eller aflæsning, vask og vedligeholdelse og tilgængelig lagerkapacitet oplysninger om private sportilslutninger, som ikke er en del af jernbaneinfrastrukturen, men som er nødvendige for at få adgang til servicefaciliteter, som er væsentlige for leveringen af jernbanetransportydelse

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

d) en beskrivelse af alle jernbanerelaterede tjenesteydelser, som leveres i faciliteten, og deres type (basistjenesteydelse, ekstra ydelse eller hjælpeydelse)

e) mulighed for egen levering af jernbanerelaterede tjenesteydelser og betingelserne herfor

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

f) oplysninger om procedurer for ansøgning om adgang til servicefaciliteten og/eller om tjenesteydelser, herunder frister for indgivelse af ansøgninger og frister for behandling af ansøgningerne

g) for servicefaciliteter, der drives af mere end én operatør, eller hvor jernbanerelaterede tjenesteydelser leveres af mere end én operatør, angives, om der skal indgives særskilte ansøgninger om adgang til faciliteterne og tjenesteydelserne

h) oplysninger om minimumsindhold og udformning af en ansøgning om adgang til servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser eller en skabelon for en sådan ansøgning

i) som minimum, i tilfælde af, at servicefaciliteter drives, og jernbanerelaterede tjenesteydelser leveres, af operatører, som direkte eller indirekte kontrolleres af en kontrollerende enhed, skabeloner for adgangskontrakter og almindelige betingelser

j) hvis det er relevant, oplysninger om betingelser for brugen af operatørens IT-systemer, hvis ansøgere skal bruge dem, og reglerne for beskyttelse af følsomme og kommercielle data

k) en beskrivelse af koordineringsproceduren og de lovgivningsmæssige foranstaltninger, der er omhandlet i artikel 10, og de prioritetskriterier, der er omhandlet i artikel 11

l) oplysninger om ændringer af tekniske karakteristika og midlertidige restriktioner af servicefacilitetens kapacitet, som kan have en betydelig indvirkning på servicefacilitetens drift, herunder planlagt arbejde

m) oplysninger om afgifter for adgang til servicefaciliteter og afgifter for brugen af hver af de jernbanerelaterede tjenesteydelser, som leveres i dem

n) oplysninger om principperne for rabatordninger, som ansøgerne tilbydes, idet der dog tages hensyn til krav om forretningshæmmeligheder.

*

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/34/EU om oprettelse af et fælles europæisk jernbaneområde indeholder bl.a. følgende:

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

Artikel 3
Definitioner

[...]

11) »servicefacilitet«: anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvis, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

12) »operatør af en servicefacilitet«: en offentlig eller privat enhed, der er ansvarlig for forvaltningen af en eller flere servicefaciliteter eller for leveringen af en eller flere af de ydelser til jernbanevirksomheder, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4

[...]

Artikel 13
Betingelser for adgang til tjenesteydelser

[..]

2) Operatører af servicefaciliteter giver uden forskelsbehandling alle jernbanevirksomheder adgang, herunder sporadgang, til faciliteterne i bilag II, punkt 2, og til de i disse faciliteter leverede ydelser.

[...]

9) Kommissionen kan på grundlag af erfaringerne fra tilsynsorganerne og operatørerne af servicefaciliteter og på grundlag af arbejdet i det netværk, der er nævnt i artikel 57, stk. 1, vedtage foranstaltninger med nærmere procedureregler og kriterier for adgangen til de ydelser, der skal leveres ved de servicefaciliteter, der er nævnt i bilag III, punkt 2-4. Sådanne gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 62, stk. 3.

*

Direktivets bilag II indeholder bl.a. følgende:

YDELSER, DER SKAL LEVERES TIL JERNBANEVIRKSOMHEDERNE (jf. artikel 13)

"[...]"

2. Der skal også gives adgang, herunder sporadgang, til følgende servicefaciliteter, når de findes, og til de ydelser, der leveres i disse faciliteter:

[...]

b) Godsterminaler

[...]

g) Sø- og indlandshavnfaciliteter, som er knyttet til jernbaneaktiviteter

[...]"

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

*

Bekendtgørelse nr. 1503 af 29. juni 2021 om jernbanerelaterede servicefaciliteter og tjenesteydelser indeholder bl.a. følgende:

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

" § 2. Forvalteren af servicefaciliteter giver uden forskelsbehandling alle jernbanevirksomheder adgang, herunder sporadgang til faciliteterne i bilag II, punkt 2, i direktivet og til de i disse faciliteter leverede ydelser efter reglerne i denne bekendtgørelse samt gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter og jernbanerelaterede tjenesteydelser.

[...]

§ 4. Vognmænd, speditører m.v., der er samarbejdspartnere med ansøgere, der modtager ydelser fra en jernbanerelateret servicefacilitet, har adgang til denne på lige og ikke-diskriminerende vilkår."

EU-domstolen har den 15. juli 2021 afsagt dom i sagen C-60/20, hvori domstolen bl.a., jf. præmisserne 38-39, har udtalt følgende vedrørende definitionen af en jernbanerelateret servicefacilitet:

- "38 Det skal indledningsvis bemærkes, at i henhold til direktiv 2012/34 forstås ved "servicefacilitet" som omhandlet i direktivets artikel 3, nr. 11), anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvis, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i punkt 2-4 i bilag II til nævnte direktiv.*
- 39 Denne definition af begrebet "servicefacilitet" er støttet på et objektive kriterium, nemlig kriteriet om en infrastrukturens tekniske kapacitet til at levere bestemte tjenesteydelser, og fastsætter ikke et kriterium om modtagerne af disse tjenesteydelser. Et sådant kriterium er uafhængigt af såvel arten og kvalificeringen af det juridiske dokument, der ligger til grund for driften af faciliteten, som identiteten på modtagerne af nævnte tjenesteydelser. "*

3. Jernbanenævnets bemærkninger og afgørelse

Formålet med gennemførelsesforordningen om servicefaciliteter er navnlig at skabe gennemsigtighed med hensyn til procedurerne og betingelserne for adgang til jernbanerelaterede servicefaciliteter med tilhørende tjenesteydelser, herunder bl.a. for godsterminaler på havne, idet en sådan gennemsigtighed er et vigtigt led i at sikre brugerne adgang på lige vilkår, jf. bl.a. forordningens indledende betragtning nr. 4.

Jernbanegodsoperatørernes mulighed for at benytte bl.a. jernbanerelaterede servicefaciliteter på havne med tilhørende serviceydelser på lige vilkår spiller en væsentlig rolle i forhold til et velfungerende marked for jernbanegodstransport.

Muligheden for at ansøge om fritagelse for kravene i gennemførelsesforordningen er begrænset således, at operatørerne ikke kan ansøge om fritagelse for visse bestemmelser, jf. artikel 2, stk. 1, 1. pkt., hvorefter der ikke kan ansøges om fritagelse for artikel 4, stk. 2, litra a)-d) og litra m), samt artikel 5³.

Udover den nævnte mulighed for at søge om fritagelse for visse bestemmelser indeholder gennemførelsesforordningen ikke nogen udtrykkelig bagatelgrænse, som definerer hvornår jernbanerelaterede faciliteter og aktiviteter har et så begrænset omfang, at de falder helt uden for gennemførelsesforordningens anvendelsesområde.

Det er dog en forudsætning for, at gennemførelsesforordningen finder anvendelse, at der er tale om en jernbanerelateret servicefacilitet, jf. følgende definition heraf i direktivets artikel 3, nr. 11:

“Servicefacilitet: Anlæg, herunder grunde, bygninger og udstyr, som er særligt indrettet, helt eller delvist, med henblik på levering af en eller flere af de ydelser, der er omhandlet i bilag II, punkt 2-4.”

Den omstændighed, at Svane Shipping ikke har direkte kontraktrelationer til jernbanevirksomheder kan ikke i sig selv tillægges afgørende betydning for, hvorvidt der er tale om en servicefacilitet, da dette begreb som nævnt er defineret objektivt i forhold til facilitetens indretning på at levere bestemte tjenesteydelser uden at der heri indgår noget kriterium om modtagerne af tjenesteydelserne.

Bekendtgørelsen om servicefaciliteter tillader også andre ansøgere end jernbanevirksomheder at ansøge om adgang, jf. § 4, hvorved gennemførelsesforordningens bestemmelser også vil kunne finde anvendelse på andre ansøgere end jernbanevirksomheder, jf. artikel 1, 1. pkt., dog forudsat, at der er tale om en servicefacilitet i direktivets forstand.

Det må bero på en konkret vurdering, hvorvidt der er tale om en “servicefacilitet” – herunder en vurdering af karakteren og indretningen af den enkelte facilitet samt karakteren af jernbanerelaterede aktiviteter.

I den forbindelse lægger nævnet vægt på, at Svane Shippings facilitet på Kolding Havn ikke er særligt indrettet på at levere jernbanerelaterede ydelser,

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

³ Til brug for operatørernes opfyldelse af det i gennemførelsesforordningens artikel 5 nævnte krav om udarbejdelse af servicefacilitetsbeskrivelse har Rail Net Europe udarbejdet følgende skabelon:

http://www.rne.eu/rneinhalt/uploads/Common_template_for_service_facility_information_clean.pdf

men blot håndterer jernbanegods i begrænset omfang på grund af, at banesporene tilfældigvis ligger tæt på Svane Shippings pakhús. Endvidere lægger nævnet vægt på, at virksomheden ikke har særligt udstyr til at håndtere jernbanegods, men at det derimod er virksomhedens almindelige udstyr, herunder gaffeltrucks, som anvendes til håndteringen af jernbanegods. Endvidere lægges der vægt på, at Svane Shipping ikke har rådighed over banesporene på Kolding Havn. Det er Kolding Havn, der forvalter arealet med banesporene. Svane Shipping lejer ikke området, men har adgang til havnens spor for det tilfælde, at en jernbanevirksomhed skal betjenes. Yderligere bemærkes, at Svane Shippings aktiviteter med håndtering af jernbanegods har et begrænset omfang, idet det aktuelt alene drejer sig om 2 banevogne om dagen.

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V
Telefon 41 78 03 86
info@jernbanenaevnet.dk
www.jernbanenaevnet.dk

Sammenfattende finder Jernbanenævnet på baggrund af det anførte, at Svane Shippings facilitet til håndtering af gods på Kolding Havn ikke er en jernbanerelateret servicefacilitet som nævnt i gennemførelsesforordningens artikel 1, 1. pkt., jf. ovennævnte definition i direktivets artikel 3, nr. 11.

11. februar 2022
j.nr. 2021-002865

Aktuelt finder kravene i gennemførelsesforordningen derfor ikke anvendelse på Svane Shipping.

Det understreges, at afgørelsen er truffet på grundlag af de foreliggende oplysninger, og at vurderingen vil kunne ændres på et senere tidspunkt i tilfælde af ændrede oplysninger om facilitetens karakter.

*

Denne afgørelse er truffet i medfør af jernbanelovens § 103, stk. 3, samt bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 9. Der henvises i øvrigt til bestemmelserne nævnt i afsnit 2, ovenfor om retsgrundlaget.

*

Afgørelsen offentliggøres på Jernbanenævnets hjemmeside.

På Jernbanenævnets vegne

Lene Sigvardt
Nævnnsformand

Klagevejledning

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 17, stk. 1. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 8 uger, jf. bekendtgørelsen om Jernbanenævnet, § 17, stk. 3.